

Záznam zo 17. zasadnutia
pracovnej skupiny pre technické štandardy a štandardy použitia súborov (PS4)

Verzia:	1
Dátum:	17.12.2015
Miesto:	MF SR

História dokumentu

Verzia	Dátum verzie	Popis zmien
1	8.1.2016	Úvodná verzia

Obsah

1. PRÍTOMNÍ:.....	3
2. PROGRAM ZASADNUTIA:	3
3. K BODU 1	3
4. K BODU 2.....	5
5. ZÁVERY:	5
6. PRÍLOHA Č.1 – ZASLANÝ NÁVRH NA NOVELU VÝNOSU Č. 55/2014 Z. Z. O ŠTANDARDOCH PRE IS VS.....	6

1. Prítomní:

MV SR	Marián Adamják
ÚV SR (NASES)	František Tomajko
MF SR	Gabriela Krajčovičová
MF SR	Vojtech Slovík
Slovenská infromatická spoločnosť	Miloš Šrámek
nezávislý expert	Štefan Szilva
Slovenská infromatická spoločnosť	Pavol Frič
NCZI	Ivan Chynoradský
MF SR	Rastislav Klč

2. Program zasadnutia:

1. Návrh na doplnenie v §57a Výnosu formát PDF/A-1b.
2. Iné

3. K bodu 1

Znenie zaslaného návrhu ku existujúcej povinnosti prijímať a vytvárať podpísané elektronické dokumenty vo formáte PDF/A-1a doplniť formát PDF/A-1b je v [prílohe](#).

Diskusia k navrhovanej úprave:

PDF/A-1 - ISO 19005-1 definuje dve úrovne súladu s normou: Conformance Level A (PDF/A-1a) a Conformance Level B (PDF/A-1b). Dosiahnutá úroveň sa musí povinne zapísať v samotnom súbore.

PDF/A-1a požaduje úplné dodržanie celej normy, zatiaľ čo PDF/A-1b umožňuje nedodržať tie požiadavky, ktoré sa týkajú najmä prístupnosti a ďalšej spracovateľnosti informácií.

Skutočný súlad s normou zatiaľ dokáže posúdiť len človek, nakoľko je potrebné posúdiť, či je dokument správne označovaný a obsahuje technické informácie o hierarchii a štruktúre dokumentu, či sú označené nadpisy, tabuľky, či obsahuje textové náhrady grafických prvkov, náhrady skratiek a podobne. Súlad zatiaľ nie je možné overiť automatizovane.

V zmysle normy by softvér pre vytváranie PDF/A-1 nemal sám pridávať informácie o štruktúre a sémantike, ktoré nie sú v zdrojovom dokumente, len za účelom dosiahnutia súladu s normou a bez relevantnej kontroly. Časť softvéru to však robí.

V praxi existuje softvér, ktorý vytvára také súbory označené ako PDF/A-1a, ktoré by správne mali byť označované ako PDF/A-1b. Ide o súbory, ktoré síce z technického hľadiska obsahujú prvky vyžadované v PDF/A-1a, avšak obsahujú ich len v minimálnej miere, za účelom splnenia technických požiadaviek normy. Normu tak technicky dokážu splniť, ale nezabezpečujú v plnej miere účel PDF/A-1a, ktorým má byť aj prístupnosť a

spracovateľnosť obsahu. Často napríklad vznikajú súbory označované ako PDF/A-1a, ktoré neobsahujú textové náhrady za obrázky a správne označkovanie (napríklad naskenované textové dokumenty len v podobe obrázkov uložených v PDF/A-1a).

Samotný softvér pre vytváranie PDF/A-1a nedokáže garantovať úplné dodržanie účelu tejto normy, pretože dodržanie závisí od zdrojového súboru, z ktorého sa PDF/A-1a vytvára. Ten musí pre dodržanie účelu obsahovať informácie o štruktúre a sémantike. Kontrolu zdrojového súboru na prítomnosť všetkých požadovaných informácií však opäť nie je možné vykonať plne automatizovane a preto sa vyžaduje posúdenie človekom a správne vytváranie dokumentov za použitia štýlov, náhrad netextových prvkov atď.

Výnos o štandardoch v §18 písm. d) predpisuje verejnej správe povinnosť vytvárať prístupné PDF súbory, ktorá sa vzťahuje aj na podpisované PDF súbory (§57c Výnosu).

V diskusii väčšina prítomných vyjadrila nasledovný postoj ku zmene Výnosu a zavedeniu povinností:

1. Prijímanie podpísaných PDF súborov povinnými osobami od občanov

formát PDF/A-1b

Väčšina prítomných považuje za potrebné zvážiť jeho povinné prijímanie, avšak nesúhlasí s jeho povinnými prijímaním kým nebude vypracovaná analýza. Žiadajú jej vypracovanie.

formát PDF 1.3-1.7

Väčšina prítomných považuje za potrebné zvážiť jeho povinné prijímanie, avšak nesúhlasí s jeho povinnými prijímaním kým nebude vypracovaná analýza. Žiadajú jej vypracovanie.

formát PDF v ľubovoľnej verzii

Väčšina prítomných nesúhlasí, nakoľko pri PDF vyšších ako 1.7 (napr. 2.0 alebo 1.7 Adobe extension level ide o zatiaľ neštandardizované alebo proprietárne technológie. Pri verziách nižších ako 1.3 boli v minulosti identifikované problémy.)

Vo všeobecnosti je podľa väčšiny prítomných potrebné, aby verejnosti neboli kladené technické prekážky pre vytváranie a podpisovanie PDF, ktoré bude pre ňu príliš zložitú splniť. Preto je potrebné zanalyzovať možnosti prijímania širšieho spektra verzií PDF, aby neprichádzalo k odmietaniu súborov od verejnosti len kvôli nesplneniu správneho označenia súboru či zložitých technických požiadaviek.

V súvislosti s povinnými prijímaním podpísaných dokumentov je v zmysle diskusie potrebné zvážiť:

- Aké PDF predpisuje EÚ pre podpisovanie - na prijímanie / vytváranie.
- Splnenie potrieb archivovateľnosti
- Je potrebné zmapovať situáciu na trhu z hľadiska vytvárania vhodných PDF
- PDF budú vytvárané a podpísané aj necertifikovaným softvérom (napríklad Adobe Acrobatom a rôznymi napr. účtovníckymi softvérmi.)
- V zahraničí existuje podpisový softvér pre PDF.
- Štát by mal poskytovať softvér pre vytváranie podpísaných PDF z "ľubovoľnej verzie PDF 1.3-1.7"

2. Vytváranie PDF povinnými osobami - z diskusie vyplynula potreba rozlišovať dva druhy:

- Elektronické dokumenty, ktoré vznikajú ako textové elektronické vo verejnej správe (teda nie skenovaním a neprišli od verejnosti alebo iných inštitúcií ako hotové).
  - Väčšina prítomných považuje za potrebné, aby boli povinne prístupné.
  - Navrhuje sa upraviť §18 písm. d), kde chýba povinnosť vytvárať súbory s Unicode
    - Š. Szilva má za úlohu zistiť do 15. 1., či nie je okrem Unicode potrebné v §18 písm. d) niečo ďalšie potrebné pre prístupnosť
- Elektronické dokumenty, ktoré vznikli až skenovaním alebo boli doručené zvonka ako nedodržiujúce prístupnosť
  - je potrebné hľadať kompromis medzi "nechať v neprístupnom stave" verzus "spraviť plne prístupné", je potrebné aby verejná správa čo najviac dokumentov spravila prístupnými

4. K bodu 2

Zaručená konverzia

- Časť členov PS4 je názoru, že papierové dokumenty by sa mali skenovať do formátu PNG, nakoľko ide o skenované obrázky. Teda nie do PDF.
- Je to potrebné v PS4 ďalej zanalyzovať a navrhnúť úpravy definície textového súboru.

5. Závery:

P.č.	Typ	Zápis	Zodpovednosť	Termín
1	U	Aký minimálny formát / požiadavky sú pre archiváciu.	MV SR / M. M. Adamják	15.1.2016
2	U	Zistiť pre vytváranie prístupných dokumentov - či nie sú nejaké medzinárodné záväzky, termíny pre ich splnenie, ktoré nás zaväzujú vytvárať prístupné dokumenty pre nevidiacich, prípadne extrahovateľné atď.	MF SR	15.1.2016
3	U	Zistiť, či nie je okrem Unicode potrebné v §18 písm. d) niečo ďalšie potrebné pre prístupnosť	Š. Szilva	15. 1. 2016
4	U	Hľadať kompromis medzi "nechať v neprístupnom stave" verzus "spraviť plne prístupné"	Š. Szilva	15. 1. 2016
5	U	Pripraviť do ďalšieho zasadania - hľadať	členovia PS4	Do ďalšieho

P.č.	Typ	Zápis	Zodpovednosť	Termín
		vhodnú definíciu - čo je textový dokument - je potrebné vychádzať z metodického usmernenia a prípadne navrhnúť zmeny		zasadania
6	U	Požiadať Disig ako predkladateľa problému, aby zaslal konkrétne príklady z praxe, kedy vznikajú problémy	MF SR	15. 1. 2016
7	U	Požiadať PS2 o vyjadrenie / analýzu (prípadne v spolupráci s PS4) ku problému so zobrazením podpísaného PDF, ak je podpísaná iba časť - niektorý softvér nemusí byť schopný zobraziť iba podpísanú časť, čo môže viesť k omylom a podvodom (dodatočné dopĺňanie textu do dokumentu, pričom tento text už nebude podpísaný) <ul style="list-style-type: none"> bude potrebné reálne otestovať v dostupnom softvéri 	MF SR	Do ďalšieho zasadania

Typ: U – úloha, D – dohoda, I – informácia, P – predpoklad.

6. Príloha č.1 – Zaslaný návrh na novelu výnosu č. 55/2014 Z. z. o štandardoch pre IS VS

1. V § 57a písm. a) a písm. b) prvom bode sa slová „A-1a (PDF/A-1a)“ nahrádzajú slovami „A-1a (PDF/A-1a) alebo A-1b (PDF/A-1b)“.

Odôvodnenie:

Súčasnú znenie obmedzuje možnosť používania podpísaných PDF dokumentov iba na striktné správne syntakticky popísané, avšak skenované obrázky zo strany občanov alebo obchodných spoločností nemajú povinnosť byť vytvárané takýmto spôsobom pričom dotknuté osoby ani nemusia mať na to dostatočne odborné znalosti.

Pri zaručenej konverzii nie je takisto povinnosť vytvárať ju prostredníctvom rozoznávania znakov, čo by mohlo znamenať, že občan bude síce disponovať právne validným a korektným vytvoreným dokumentom, ale úrad mu ho na základe tohto ustanovenia odmietne prijať.

V praxi by to mohlo znamenať neprimerané bránenie prijímaniu takto vytvorených dokumentov, čo sa návrhom odstraňuje.

Zabezpečovanie vytvárania prístupných PDF dokumentov zo strany povinných osôb je nezávisle od tohto podmienené už v § 18 písm. d).

Znenie so zapracovaním návrhu:

Štandardom pre prijímanie a čítanie podpísaných elektronických dokumentov je prijímanie a čítanie

a) priamo podpísaných elektronických dokumentov vo formáte textových súborov Portable Document Format vo verzii A-1a (PDF/A-1a) **alebo A-1b (PDF/A-1b)** a podľa technickej normy, 11b)

b) externe podpísaných elektronických dokumentov vo formáte 1. textových súborov Portable Document Format vo verzii A-1a (PDF/A-1a) **alebo A-1b (PDF/A-1b)** a podľa technickej normy, 11c)